

גנזי המלך

93 קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות**

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

"מְדַבֵּר שֶׁקֶר תִּרְחֶק"

אפילו אם אדם צועק יותר ממה שכואב לו זה נגד מידת האמת
מהרצאותיו של הרב אמנון יצחק

ביותר ובודאי שהיה מתנהג בדרך שונה. לזו היינו מאמינים שיש מטמון במקום מסוים, לא היינו חוסכים שום מאמץ ושום אמצעי מלהגיע לאותו מקום. הדבר מקצין בתחרויות של מפעל הפיס שם רואים כמה אנשים רצים בשעה שהפרסים גדלים. למרות שידוע להם שהסכוי הוא אחד למיליונים, כולם עומדים בתור עד לשעות המאוחרות. ואם אדם היה יודע בודאות, במאה אחוז, שיש לו את הפרס הגדול, אם צריך לשחות את הכנרת והוא לא שחיין, האם הוא לא היה עושה הכל כדי לשחות על מנת להגיע לפרס הגדול? אך זה מדובר באחד שמאמין באמת.

מזה נלמד שאם היינו מאמינים באמת 'שהקדוש ברוך הוא אמת ותורתו אמת' (מדרש תנחומא האיזנו סימן ח) ושהוא מתכוון לתת לנו בעולם הזה ובעוה"ב גן עדן והקב"ה מודיע בתורתו שהאפשרות לזכות בזה היא רק מי שילמד את התורה הקדושה ויקיים אותה, אז איך זה שאנחנו לא יושבים ועוסקים בתורה תדיר? איך זה שאנחנו לא מחפשים את הדרכים להגיע לזכייה הגדולה והבטחה ביותר, שלא מפעל הפיס כזה או אחר מבטיח סכוי אלא בורא עולם בכבודו ובעצמו הבטיח והלא כולם אומרים שהם מאמינים בו במאה אחוז?!

גם אם נאמר שספר התורה לא ברור לנו כ"כ, היעלה על הדעת שמי מאתנו יקבל מכתב ממלך גדול וחשוב ויש סכוי שבמכתב הזה הוא נותן לנו איזו מתנה גדולה, האם יתכן שאנחנו נפספס שורה ממה שהוא כתב? ואפילו המכתב קשה

שם לב אפילו כמה הוא משקר ויותר מכל כמה הוא משקר את עצמו. הוא משקר את עצמו שהוא לומד מספיק, שהוא יודע מספיק, שהוא לא צריך לשמוע מזה ולא מזה ואין לו ממי ללמוד. הוא משקר את עצמו על ימין ועל שמאל בכל מיני דמיונות שאדם חי אתם.

בואו ולא נטעה את עצמנו ונבדוק עד כמה אנחנו דוברי אמת ועד כמה אנחנו נעזרים בשקר, עד כמה אנחנו

בודקים את מידותינו ואת הסבות לכל מעשינו. אם האדם באמת היה מאמין בה' הוא היה בוחן כל דבר ודבר שהקב"ה אמר לו ומקיים אותו על הצד המושלם

מעשה בבני חבורה שהיו רגילים בכל פרק זמן לעבוד על מדה אחת ולתקן את המדה הזאת. הדבר היה עוד בתקופה שלפני הבעל שם טוב, כשכולם היו עובדי ה' ומחפשים לתקן את המידות. פעם אחת חלה אחד מבני החבורה ונפל למשכב. והיה צועק ובוכה מתוך יסורים שבאו עליו וכל הרופאים לא יכלו להרגיעו. לפתע ניגש אליו אחד מבני החבורה, לחש לו משהו ומיד נשתתק. לא צעק ולא בכה עוד. מה היתה אותה תרופה? פשוט. החבר שלו אמר לו: "אתה יודע שכרגע אנחנו עובדים על מידת האמת ואם אתה צועק יותר מכפי שכואב לך, זה נגד האמת". מיד השתתק.

הרבה פעמים אנחנו סתם צועקים, מגזימים בכל דבר. נותנים לך אפשרות וסכה לצעוק, תצעק, אבל על פי האמת. רק אם באמת זה בלתי אפשרי... צועקים. כמה חשובה מידת האמת. צריך לדעת שההרגלים שלנו כנראה הם הרגלים שלא נובעים מהתבוננות ומחשבה ואנחנו מורגלים במהלכים מסוימים. שקר ואמת משמשים בערכוביה. קשה מאד למצא אנשים שהם דוברי אמת... תחשבו רק ביום אחד כמה שאלות נשאלנו ולא דייקנו? כמה שינינו? בכמה התחמקנו? וכמה ענינו במפורש דבר לא נכון? ואם כך ביום אחד, ביומיים ובשבוע... מידת האמת היא דבר גדול ביותר. אבל מה לעשות ואנחנו רגילים אחרת. אם לא עובדים על המידות ומבינים את המשמעות של מידת האמת אז אדם חי כך כל ימיו.

מי שרוצה לזכות לחיי אמת בעולם העליון צריך להיות איש אמת בעולם הזה. אבל זה קשה. מי שלא הורגל לא

שו"ת חברותא

'גנזי המלך' מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה.

האם המצה צריכה להיות של האוכל אותה?

מערכת 'חברותא'
מיוחד ל'גנזי המלך'

פסחים דף ל"ז ע"ב

שאלה: אני רגיל להתארח בליל הסדר וברוך ככל אף את הכזית מצה של מצוה אני מקבל מהמארח בשעת הסדר, רצוני לברר: שהרי ידוע שבכזית במצה שאוכלין בליל פסח יש דין "שלכם" שצריך שתהא המצה בבעלות האדם, האם אני צריך לבוא בערב החג, כדי לזכות בכזית המצה של המצוה כדי שתהא שלי?

תשובה: בדרך ל"ז ע"ב אמר רב אסי: עיסה של מעשר שני, (חיטים של מעשר שני בירושלים שטחנן ועשה מהם בצק לאפות) לדברי רבי מאיר; (הסובר שפירות מעשר שני אינו ממונו של אדם אלא ממונו גבוה) אפילו בירושלים שמתור לו לאכלם פטורה מן החלה, (שלא חייבה תורה בחלה אלא עיסה שלו ועיסה זו אינה שלו אף על פי שמותרת באכילה), לדברי חכמים: (הסוברים שפירות של מעשר שני בירושלים הרי הם ממונו של אדם), חייבת בחלה.

עוד אמרו (שם) שלדברי רבי מאיר אם אפה מצות מפירות (אתרוג) מעשר שני אין אדם יוצא בו ידי חובתו באכילת מצה בליל פסח, שהמצה צריכה להיות משלכם' שתהיה ממונו של אדם ומעשר שני אף שיש לו בו היתר אכילה, מכל מקום אינו ממונו שלו (שהרי ממונו גבוה הם) ואין יוצא בהם ידי חובתו בליל פסח, אך לדברי חכמים, אדם יוצא בהם ידי חובתו בפסח, שהרי הם ממונו ונקרא משלכם'.

הסתירה בדברי הרמב"ם

הרמב"ם (הלכות מעשר שני' פרק ג' הלכה י"ז) פסק: 'מעשר שני ממונו גבוה הוא' ואינו ממונו של אדם. ואף על פי כן פסק (הלכות חמץ ומצה פרק ו' הלכה ח') ש'יוצאין במצה של מעשר שני בירושלים'.

ותמהו על זה מפרשי הרמב"ם, שהרי בגמ' מבואר שלדעת הסובר שמעשר שני ממונו גבוה הוא' (סוכה לה.) 'אין אדם יוצא בה ידי חובתו' בפסח והאיך פסק

הרמב"ם שיוצא במצה של מעשר שני בירושלים' ידי חובתו בפסח והרי לדעת הרמב"ם; מעשר שני ממונו גבוה הוא? החלוק בין 'היתר אכילה' ל'דין ממונו' בסוכה (ל"ה). נחלקו האמוראים מה הטעם שאין יוצאין בארבעת המינים של חג הסוכות, ב'אתרוג של.. ערלה'. רבי חייא בר אבין מפרש הטעם; לפי שאין בה היתר אכילה', (והתורה אמרה: וְלִקְחֶתֶם לָכֶם (ויקרא כג מ) הראוי לכם, בכל דרכי הנאתו' - רש"י).

ורב אסי מפרש הטעם; לפי שאין בה דין ממונו', ('שאינו שוה פרוטה שהרי איסורי הנאה הוא, הלכך לאו שלכם הוא' כלומר; ולכך אינו נחשב לָכֶם - רש"י).

ופירשו בגמרא: שהחלוק להלכה בין שני הטעמים לענין אתרוג.. של מעשר שני' - למ"ד מעשר שני ממונו גבוה הוא', שאינו אסור בהנאה ויש לו בה היתר אכילה' ואף על פי כן אין לו בה

דין ממונו', שלדעת רבי חייא בר אבין אתרוג.. של מעשר שני' יוצא בה אדם ידי חובתו במצות לולב, שהרי יש לו בה היתר אכילה'.

ולדעת רב אסי: אין יוצא בה ידי חובתו', שהרי אין בה דין ממונו' שהיא ממונו גבוה.

ישוב דברי הרמב"ם

ופירשו שם - שאף במצוות של מעשר שני' תלוי בין שתי הדעות הנ"ל - שלדעת רבי חייא בר אבין יוצא בה אדם ידי חובתו' בפסח, שאף בדין משלכם' בפסח כל שיש לו בה היתר אכילה' הרי היא כשלו.

ורבי אסי שאמר (במס' פסחים, הבאנו דבריו לעיל) שלדעת רבי מאיר אין יוצא בה ידי חובתו' בפסח, סובר כשיטתו, שדין שלכם' תלוי ב'דין ממונו' שיש לו בה והרי

ב'מעשר שני' אין בה דין ממונו'. ופירש רבינו מנוח (בהל' סוכה שם); שדעת הרמב"ם כדעת רבי חייא בר אבין, שדין שלכם' תלוי ב'היתר אכילה' וכל שיש לו בה היתר אכילה' אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח. ולכך פסק, שניתן לצאת ידי חובת מצה ב'מעשר שני'.

מצה גזולה

כתב הרמב"ם (פסחים פ"ב סי' י"ח); ש'מצה גזולה' אין יוצא בה ידי חובתו בפסח, שהרי אין לו בה היתר אכילה' וכן כתב הרמב"ם (שם ה"ז) ש'אין אדם יוצא ידי חובתו באכילת מצה שהיא אסורה לו, כגון שאכלה טבל או מעשר ראשון שלא נטלה תרומתו, או שגזלה'.

אך הריטב"א (סוכה שם) כתב: שיוצאין ב'מצה גזולה' בפסח, שבעת הלעיסה הרי הוא קונה אותה בשנוי מעשה ובשעת הנאת גרונו ומעיו שהיא שעת קיום המצוה, הרי היא שלו.

ובשלחן ערוך (סי' תנ"ד סעיף ד') פסק כדעת הרמב"ם והרא"ש שאין אדם יוצא ידי חובתו ב'מצה גזולה' ודלא כדעת הריטב"א.

המתארח אצל חברו בליל פסח

מי שמתארח אצל חברו בליל פסח ואוכל המצה משל בעל הבית, הרי היתר אכילה' יש לו בה ודאי, שהרי בעל הבית חפץ שיאכל מצתו, אך עדין לא תהא המצה שלו עד שיזכה בה. הרי שלדעת הריטב"א שזוכה בה בלעיסה ודאי יוצא בה ידי חובת מצה, שבשעת הנאת גרונו ומעיו תהא המצה שלו ויוצא בה אפילו לדעת רבי אסי שמצריך שיהא לו בה דין ממונו', שהרי היא שלו ממש.

אך לדעת הרמב"ם והרא"ש שאין סוברים שקונה על ידי לעיסה, לדעת רבי אסי לכאורה, אין יוצא ידי חובתו עד שיזכה במצה לפני אכילתו (ויל"ע מדין איסור קנין ביו"ט שיצטרך לזכות בה בערב יו"ט).

אך לדעת רבי חייא בר אבין, שלדעת רבינו מנוח' פסק הרמב"ם כדעתו, לכאור' אין צריך לזכות במצה של בעל הבית קודם אכילה, שהרי יש לו לאורח היתר אכילה' בה ובזה לחוד נחשב כשלו וכדין מצה של מעשר שני'. ■

לבי במזרח

"כִּי הַשְׁחֵד יַעֲוֶר"

מדוע נקרא רבי חיים קפואי 'החסיד בעל הנס'?

ואני הצעיר, מספר החיד"א; ראיתם חתימתו, שהיה סגוי נהור והיה חותם מאומד וכמעט אין האותיות ניכרות כמי שלא ראה וראיתי חתימתו אחר כך 'ד' נסי חיים קפואי' כתובה מאושרה. ועד היום כל הנשבע לשקר על קברו - נענש! ■

שוחד. אמר בתוך קהל ועדה כי שמע דיבת רבים יחדיו ירננו, כי לקח שוחד. ואם האמת אתם, כן יהיה תמיד, הענן יכסנו (דהיינו שישאר עיור), אך אם נזהר מאד בזה, יאיר עינינו כבראשונה. ונתקבלה תפילתו ושכ לראות!

אחד מגדולי הדורות רבי חיים קפואי נקרא 'מורנו הרב החסיד בעל הנס', מדוע?

מספר החיד"א: מפני שהיה דיין ונסתמא והיו מרננים עליו ח" ו שלקח

שקלים

"וְנָתַנוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ"

כחה של "מחצית השקל" ומצות צדקה.

ע"פ ספר 'אהבת חיים' לחכם רבי מנחם מנשה זצ"ל

היא כמו תבואה כשזורעים אותה נהיית כפלים ויותר. כך כשארם נותן בשמחה, הקב"ה זורע את הצדקה למעלה ואתה צדקה עושה פרות כל זמן שהארם על פני האדמה. אחרי מות האדם מראה לו הקב"ה ה אוצרות מלאים, זה האוצר שמזין את האדם בגן עדן ועל זה אומר הפסוק: **"הַלֵּךְ צְדָקוֹת... הוּא מְרוֹמֵם יִשְׁכֵּן"** (ישעיה לג טו - טז).

על הפקודים, כלומר; עובר (על פקודי ה') דרך הרגל רחמנא לצלן ולא במזיד, שלא יתיאש. אפילו עבר על הפקודים, יתחרט על מה שעשה ויחזור בתשובה, **"כי ימינו פשוטה לקבל שבים"**. (פד"ר אליעזר פרק מב וברמב"ן במד' י פס' 1-2)

אמר לו הקב"ה למשה: קח מישראל כפר נפש למפרע קדם שיבא המן וישקל **"עֲשֵׂרֶת אֲלָפִים כֶּסֶף כֶּסֶף"** (אסתר ג ט) אמרו חכמינו ז"ל: **"ע"י שנתנו ישראל שקלים במדבר נצולו מעשו ומהמן' כמו שכתוב: מִן עֲשָׂרִים שֵׁנָה וּמְעַלָּה, ראשי תיבות עשו.**

ולמה כתוב **"מחצית השקל"** ולא שקל שלם? רמז בדבר שמי שחטא וחזר בתשובה והוא בשלום עם כל הבריות, נהיה שלם, כי מקודם לזה הוא נקרא **חצי** וחברו שעמו רב, גם כן היה **חצי** ועכשיו שנתחברו נהיו שלמים.

וראיתי בספר 'ויאסף דוד' שכתב (בפרשת 'כי תשא'): שזה כמו שאמר דוד המלך ע"ה: **"הִרְכַּבְתִּי אֲנוֹשׁ לְרֹאשׁוֹ כַּאֲשֶׁר בְּמִים וְתוֹצִיאֵנּוּ לְרֹנִיָּה"** (תהלים סו יב). אם אתה רוצה שיתכפרו

ובספר אספקלריא המאירה כתוב: על פסוק **"פָּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לְאֶחֱיָהּ לְעֵנֶיךָ וּלְאֶבְיָתָהּ בְּאַרְצָה"** (דברים טו יא), **"לְעֵנֶיךָ לְאֶדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֲלֵא תֹרֶה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבְךָ"** (אבות ו משנה ט) שאדם עושה בעוה"ז. וכמו שכתוב (ע"ז דף ג.) ואם **"לא טרח בערב שבת"**. אין עני יותר גדול ממנו.

טעם אחר למה **"מחצית השקל"** (שמות ל יג) שכן בצדקה שנתן כבר נתכפר לו חצי (**"מחצית"**) עונותיו. ראה מאחאב מלך ישראל. דרש רבי יוסף: הנותן צדקה מתוך שמחה, אפילו שנגזר עליו גזר דין שיהיה עני **"אין מראין לו סימני עניות"** (גיטין דף ז:). רבא אמר: מהיכן אנהנו מבינים שהצדקה לא רק שמצילה את האדם מגיהנם אלא בזכותה גם מכניסים אותו בגן עדן? יען שכל המצוות, שאדם עושה הם שמורים לו למעלה, אבל הצדקה

עונותיהם של ישראל **"לפקודיהם"** קח מהם **"איש כפר נפשו"** (שמות ל יב). קח מהם צדקה. כמו שכתוב: **"זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעֶבֶר עַל הַפְּקוּדִים"** (שמות ל יג), **"יִתְּנוּ תְרוּמַת ד'** (פסוק יד). ובגמרא: אמר רב פפא **"כָּל הָעֶבֶר עַל הַפְּקוּדִים"**, רצה לומר אפילו שעבר על פקודי ה' וחטא, רחמנא לצלן, זה מפני שנכנס בו רוח שטות כמו שאמרו חכמינו ז"ל: **"אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות"** (מסכת סוטה ג.). אבל כשנותן צדקה וזכה לתקון הדעת ומתכפרים לו עונותיו שנאמר: **"איש כפר נפשו"**. למדנו מכאן, ש **"כָּל הָעֶבֶר**

עלי הגיון

"וּרְפָא יִרְפָּא"

ההבדל שבין רפואת ד' לרפואת בשר ודם מתוך 'מעשי למלך' הח"ח

ברפואות ולפעמים גם בנתוחים ולזמן ממושך. ולכן אנו מתפללים: **"רְפָאנוּ ד' וְנִרְפָּא"** (תפלת עמידה) היינו שרפואתנו תהיה ע"י **"רופא כל בשר ומפליא לעשות"** ■

יגיעה ועמל וסמים חריפים, שולח דברו וירפאהו. לא כן בבשר ודם, כתיב: **"וּרְפָא יִרְפָּא"** (שמות כא יט) בשני 'פאין' בדגש חזק. כלומר שצריך להתאמץ ולהתעסק

בא וראה מה בין רפואה הבאה מידי 'רופא כל בשר' לבין אדם המתרפא ע"י רופא בשר ודם. אצל הקב"ה, כתיב: **"רְפָאָהּ"** (שמות טו כו) ב'פא' רפה, מרפא כהרף עין בלי

"אם אין לו וּנְמַכַּר בְּגֵנְתוֹ"

'החפץ חיים': "מוטב לאדם להיות עבד ולא להיות בעל חוב"

"וכי יזד איש על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות" (שמות כא יד)
כיצד ניתן לומר **"רעהו"** על מי שהרגו **"בערמה"**?

שר צבא דוד היה יואב ושר צבא שאול היה אבנר. בשמואל (ב', ב') מסופר על המלחמה בין בית דוד לבית שאול. לאחר קרב קשה ניגפו אנשי שאול מפני אנשי דוד. עשהאל, אחד משלשת בני צרויה, היה קל ברגליו כאחד הצבאים אשר בשדה (חז"ל אומרים שכאשר היה רץ, העשב לא היה נמעך מתחת רגליו...). דרך אחר אבנר ולמרות שאבנר בקש ממנו להרפות, לא הקשיב לו עשהאל. ולכן הרגו אבנר, כ'דין רודף'. (ואעפ"כ, יואב אחי עשהאל החשיב את אבנר לרוצח, כי לדעתו יכול היה אבנר להנצל ע"י פגיעה בגופו של עשהאל בלי שיהרגהו).

בפרק ג' מסופר על אבנר, שנמנה עם בית שאול, שבא אל דוד המלך לתת לו את המלוכה. לאחר שעזב אבנר, שלח יואב מלאכים להשיב את אבנר. לאחר שאבנר שב לחברון, היטה אותו יואב לתוך השער לדבר אתו ושם הכה אותו למוות כ'נקמת דם' על עשהאל אחיו. איך יואב הרג את אבנר? הוא שאל אותו: **"גידמת היאך חולצת?"** (רש"י מלכים א, ב ה) כלומר "כיצד חולצת יבמה גידמת?" ענה לו אבנר: "חולצת עם השינים". בקש יואב מאבנר שידגים לו כיצד עושים זאת, כשהתכופף אבנר, הרג אותו יואב. ומאחר ואין לך דבר שלא רמוז בתורה, היכן רמוז המעשה הזה בתורה?

אומר ה'חתם סופר': **"וכי יזד איש על רעהו להרגו"** היאך קרוי הרוצח **"רעהו"**? אלא רמוז ליואב שהרג את אבנר. **"להרגו בערמה"** שיואב שאל את אבנר **"בערמה"** גידמת (יבמה) היאך חולצת? וכשהתכופף להראות לו - הרגו.

עירוב ואילו לעבור על הפסוק: **"גנב איש ומכרו.. מות יומת"** לא אכפת לך? לשני אמר: "הרי אתה מחזר אחרי הידורי מצוה ומדקדק בקלה כבחמורה ואילו למסור נפש מישראל לשמר, מותר?" לשלישי אמר: "הרי אתה מדקדק במצה שמורה - ובאתרוג מהודר ואילו לעבור על הלאו: **"כל אלמנה ויתום לא תענון"** (שמות כב כא) שיש עליו מיתה בידי שמים, אין אתה חושש?" וכן לרביעי וכן לחמישי.

הקהל נדהם ונבהל מפניו ולא יכלו לענות אותו.

ר' ישראל קפץ ממקומו, כאילו הכישו נחש, תוך זעקה מרה שאסור להמצא בחברת פריצים, עזב בבהלה את הבית ובאמצע יום השבת עזב את העיר. השמועה עברה מבית לבית ומהומה רבה נפלה בעיירה. נזיפתו הצורבת של ר' ישראל, גאון וצדיק הדור ובריחתו מהעיירה - עלבה בהם עלבון נוקב ויורד עד תהום הנפש. גם ראשי הקהל האחראים בדבר הכירו בעוותם ולא ראו אחרת לפניהם, כי אם לשחרר את הילד החטוף ולפייס את ר' ישראל, אולם, לא נמצא איש בכל העיירה שהיה לו העוז ללכת בשליחות זו ולהסתכל בפני ר' ישראל עד שר' אליהו מקרטינגה, שהיה באותו מעמד, קבל עליו את התפקיד הזה. אחרי חפוש רבים, מצא את ר' ישראל תועה בין ההרים שבתחומי העיירה שקוע במחשבות נוגות. ואחרי שגילה לו ר' אליהו ששיחרו את הילד הנחטף, נאות ר' ישראל אז לשוב לעיירה.

"וגנב איש ומכרו ונמצא כידו.." (שמות כא טז)

שואל ה'דבק טוב' איך יתכן שגם **"מכרו"** וגם **"נמצא כידו"**?
לכן פירש רש"י: **"ונמצא כידו"** - **"שראוהו עדים שגנבו ומכרו"** ונמצא **כבר בידו, קודם מכירה**.

הרה"ג שלמה ליונשטיין
מיוחד ל'גנזי המלך'

"וגנב איש ומכרו ונמצא.. מות יומת"
(שמות כא טז)

בזמן עלות ניקולאי הראשון על כסא המלוכה ברוסיה יצאה פקודת 'הרקטורים' האכזרית הידועה, שהיו חוטפים ילדי ישראל ומוסרים אותם למלכות לשם עבודת צבא ממושכת. בחלקה של העיירה סלנט, מקום גדולו של ר' ישראל, נפל הגורל - לתת ילד אחד לצבא ועיני ראשי הקהל התחילו לפזול לעבר משכנות הדלים כמנהג הימים הם. למזלה נקלעה אז ל'סלנט' אלמנה עניה, שהיתה מחזרת על הפתחים ומנגנת בתיבת-נגינה בלווית יתומה הקטן שהיה מאסף את הפרוטות שהיהודים בני רחמנים היו זורקים לה. ממוני הקהל שמחו מאד על המקרה. חטפו את הילד מידי אמו, שינו את שמו לשם אחד מילדי המקום ורשמו אותו לעבודת הצבא לשם מלוי חובתם למלכות. זעקות האלמנה הגיעו עד השמים. דעתה נטרפה עליה, התרוצצה מבית לבית, דפקה על דלתות גבאי העיר ואיש לא שם לב אליה.

באותו זמן, הזדמן לרבי ישראל לבוא ל'סלנט' לבקור לשבת. האשה בראותה לפניו איש נשוא פנים, נפלה לרגליו והתחננה שיציל את ילדה. ר' ישראל הקשיב לספור דבריה, הרגיעה וביקשה לבוא לאחר שבת. בליל שבת ובשבת בבקר, הלך ר' ישראל לבית הכנסת להתפלל ולא סיפר לאיש מאומה בענין זה. לאחר תפילת שחרית, באו כל נכבדי המקום לאכסניתו של רבי ישראל לקדוש. לאחר שקדשו על היין, קם לפתע ר' ישראל ממקומו בקצף רב והחל לנזוף במסובים על השערוריה במעשה החטיפה ולכנותם בשמות גנאי; רוצחים, גונבי נפשות וכו', בהיותו מכיר את ראשי הקהל, פנה אל כל אחד מהם באופן אישי, לאחד אמר: "הרי צדיק אתה וקושר מטפחתך על הצואר בשבת כדי לא להוציא מרשות אף במקום

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה המלך דברים הטעונים גניזה

דוד כעס על מעשהו של יואב וצוה על שלמה בנו להורגו. ברח יואב ואחז בקרנות המזבח, בסוברו שינצל, שנאמר:

שאומרים, שלא טוב שיהיה 'ספר רפואות' כיון שאנשים שוכחים להתפלל אל ד' . והרמב"ם סובר שמותר וצריך ללכת

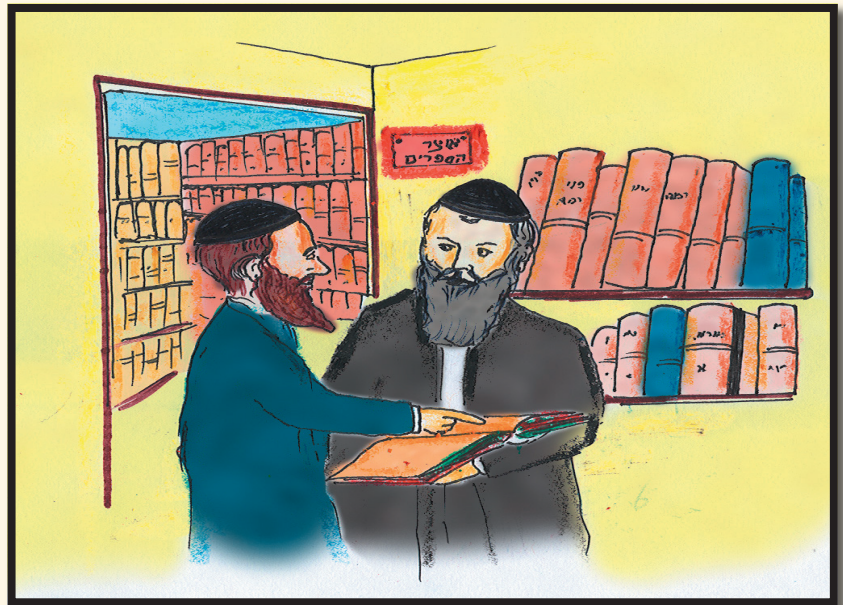
שמוכרים גנב לעבדות אם אין לו לשלם את החוב. למדים אנו שמוטב לאדם להיות עבד ולא להיות בעל חוב.

"...יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשומר ונגנב מבית האיש" (שמות כב ו

(1 -

רבי ישראל מסלנט הגיע לעיר אחת, באותה העת החל יורד גשם שוטף. מארחיו השאילו לו מטריה וכשהגיע לבית הכנסת עלה עם המטריה לבמה, הניחה לידו וכך נשא את הדרשה. גם כשהתפלל לאחר מכן, לא הניח למטריה ונשא אותה לכל מקום. שאלו אותו לפשר ההנהגה הזאת: "וכי אינו יכול להפרד מהמטריה?" "להפרד", תמה ר' ישראל, "הלא אני שואל" והרי אסור לעזוב ואפילו לא לרגע את השמירה על המטריה! ואם תאמרו שאתן למישהו אחר שישמרנה עבורי, הרי שזה שומר שמסר לשומר וזה אסור."

"...עד האלהים יבא דבר שניהם אשר ירשיעו אלהים ישלם שנים לרעהו" (שמות כב ח)

אל המהרי"ל דיסקין צ"ל הגיעו שני אנשים לבוררות. הויכוח ביניהם היה על סכום כסף גדול, כחמשת אלפים רובל. השלישו בידו את סכום הכסף, עד שיפסוק. לאחר מספר ימים הופיע אחד מבעלי הדינים ואמר שהוא חייב לקבל למשך יומיים אלפיים רובל מתוך הסכום שהפקידו אצל הרב. אמר לו המהרי"ל דיסקין: "הבעיה היא שהחבר שלך הקדים אותך כבר אתמול ובקש שלשת אלפים רובל!" נזעק המתדיין ושאל: "האם הרב נתן לך? הלא הפקדנו את הכסף אצל הרב מתוך אמונה..." הרגיעו הרב שהוא לא נתן פרוטה וגם לך לא אתן עד שאפסוק בדין!

"אם כסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנשה..." (שמות כב כד)

שאלו פעם את ר' אברהם זלמניס, תלמיד הסבא מנובהרדוק: "האם לאדם מותר ללוות כסף על סמך בטחון בד' שיעזור לו להחזיר את ההלוואה". ענה להם: "האם אדם היה מלוה כסף לחברו שאומר לו שאין לו כסף להשיב, אך מאמין בד' שיעזור לו להחזיר את ההלוואה? אם אדם היה מלוה לו על סמך זה, כי אז מותר לו גם ללוות מאחרים על סמך זה..." ■

לרופא.

"מעם מזבחי תקחנו למות" ולא מעל מזבחי, אך יואב טעה בדרשתו ושלמה ציוה על שר צבאו בניהו בן יהוידע להרוג את יואב (מכות יב.).

"כי יגנב איש... חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה" (שמות כא לו)

אומר רש"י: 'חמשה בקר.. - אמר ר' יוחנן בן זכאי: "חס המקום על כבודן של בריות, שור שהולך ברגליו ולא נתבוז בו הגנב לנושאו על כתפו, משלם ה' שה, שנשאו על כתפו, משלם ד' - הואיל ונתבוז בו'.

לפי רבי יוחנן בן זכאי הסבה שגונב כבש משלם פחות מגונב שור היא מחמת הבושה והבזיון שנתבוז לשאתו על כתפו.

על כך היה אומר הסבא מקלם: "אם התורה חסה על אדם שעבר עבירה מהתורה ומפחיתה מעונו רק משום שהתבייש - צא ולמד כמה שכר ד' נותן למי שהתבייש בכדי לקיים מצוה מהתורה!"

"אם זרחה השמש... דמים לו שלם ישלם אם אין לו ונמכר פגנבתו" (שמות כב ב)
אומר 'החפץ חיים': מדין תורה

"וכי יריבן אנשים והכה איש את רעהו באבן או באגרוף.. ונפל למשכב: אם יקום והתהלך בחוץ.. ונקה המכה רק שבתו יתן ורפא ורפא" (שמות כא יח - יט)

"ורפא ורפא" - 'מכאן שניתן רשות לרופא לרפאות' (בבא קמא פ"ה.). לדעת הרמב"ן אמנם לרופא ניתנה הרשות לרפא, אבל 'לא אמרו שנתנה רשות לחולה להתרפאות' כלומר; אין זה אומר שמותר לחולה ללכת לרופא להתרפא. אלא יש להתפלל לד' וכפי שאומר הרמב"ן: 'ומה חלק לרופאים בבית עושי רצון השם'.

הרמב"ם (פירוש המשניות, פסחים) מסביר בדעת חכמים (פסחים נו.). ששיבחו את המלך חזקיהו על שגנז את ספר הרפואות, (גנז ספר רפואות והודו לו) שחזקיהו ראה צורך לגנוז את 'ספר רפואות' כי הרופאים והרוקחים שבאותו הדור השחיתו דרכם והשתמשו בספר זה, כדי להמית אנשים במקום לרפאותם. "והוצרכתי להאריך בזה" כותב הרמב"ם "שלא תאמר, כמו אלו ששמעתי

"מִדְבַר שֶׁקֶר תִּרְחֹק"

➤➤➤ המשך מעמ' 1

להבנה וארוך. אפילו אם לא נבין מלה, או שורה או שתיים, האם לא נבקש שיתרגמו לנו כדי שנבין ולא נפסיד אפילו חצי מלה ממה שהמלך הפנה אלינו אישית? אנחנו שקבלנו את התורה "מכתב א-לקים הוא חרות על הלחת" (שמות לב טז) כל אחד קבל התורה עם אותן הבטחות, איך זה שאנחנו לא רצים ומבקשים: "תבארו לנו את התורה כדי שנקיים מצוותיה ונזכה בעולם הזה ולעולם הבא". הקב"ה אומר: בני, כל העולמות לפניכם, אני אתן לכם נחלה בלי מיצרים, רק הדבקו במידת האמת, תסתלקו מן השקר, תעבדו על המידות שלכם, עד שבע"ה יתברך היצר הרע לא יוכל עליכם. אבל כרגע שאדם משקר לעצמו, קשה לו להגיע למדרגה שיזכה לתורה ולהבטחותיה.

"אֵת הָעֲנִי עֲמָךְ"

אמרו חז"ל (סנהדרין צח:): "שאלו תלמידיו את רבי אלעזר: "מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח יעסוק בתורה ובגמילות חסדים". באר 'החפץ חיים' זצ"ל: שבזה שאמרו חז"ל 'יעסוק' - הכונה שיהיה עיקר עסקו 'בתורה ובגמילות חסדים' כמו עסק!.

והוסיף 'החפץ חיים' ואמר: שאם אמרו חז"ל שזוהי התרופה להנצל מחבלי משיח, הכונה שאין שום תרופה אחרת להנצל מהצרות של חבלי משיח זולת התרופה הזאת. נמצא שהמקבל טובה מעניק הצלה לנותנה מכל מיני פורענויות רח"ל של חבלי משיח.

ובפרט בדורנו דור עקבתא דמשיחא אשר אנו זקוקים לרחמי שמים מבית ומחוץ, הקב"ה יאמר לצרותינו די, בודאי שעלינו להתחזק בעצה שאמרו חז"ל. רק בזכות התורה וגמ"ח שאנו עוסקים בהם אנו חיים וקיימים ונצלים מכל מיני גזרות רעות רח"ל. כל האושר וההצלחה בחיים של האדם תלוי כפי מידת גמ"ח שאדם מתנהג עם אחרים כמו שאמרו חז"ל: 'כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים'. (שבת דף קנא/ב)

כמה אנשים מתחננים לרחמי שמים, שהילדים יהיו בסדר, שירחמו עליהם, שיהיה להם בריאות. כמה מתחננים שהקב"ה יתן להם פרנסה. כ"כ הרבה אנשים מבקשים ורצים לצדיקים ומבקשים ברכות ועושים כל מיני פעולות שירחמו

עליהם מן השמים והתורה"ק אומרת: 'כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים'. בא, תתחיל לרחם על הבריות ואתה תראה שירחמו עליך מן השמים. בדרך לרפא את עצמך.

דבר זה כתוב מפורש בתורה:

"נִתּוֹן תַּתֵּן לוֹ וְלֹא יִרַע לְבַבְךָ בַּתְּתִיף לוֹ כִּי בְגַלְל הִדְבַר הַזֶּה יְבָרְכֶךָ ד' א-לֹקֵיךָ בְּכָל מַעֲשֶׂה וּבְכָל מְשַׁלַּח יָדְךָ" (דברים טו י) לך ותחפש עני. לך תחפש לעשות חסד. "וְלֹא יִרַע לְבַבְךָ בַּתְּתִיף לוֹ" - תתן לו עם שמחה - "כִּי בְגַלְל הִדְבַר הַזֶּה יְבָרְכֶךָ ד' א-לֹקֵיךָ בְּכָל מַעֲשֶׂה וּבְכָל מְשַׁלַּח יָדְךָ". אנשים מחפשים פטנטים והתורה אמרה בדיוק מה הפתרון בעבורך: "א"ר לוי: "מתלא אמר; תרעא דלא פתיח למצוותה, היא פתיח לאסיה" (רבה שה"ש פרשה ו). המשל אומר: 'כל בית שלא פתוח למצוה פתוח לרפואה', כלומר הוא יצטרך להוציא את אותו הכסף ש"חסך", על תרופות. כמה צריך לשמוח אדם אם נזדמן לו עני.

העני הזה שעומד על פתח הקב"ה עומד על ימינו. בא לך עני לדלת וה' יעמוד לידו, שנאמר: "כִּי יַעֲמֵד לְיָמִין אֲבִינוּ" (תהלים קט לא). דע שאני עומד על ימינו ועתיד לשלם שכרך ואם אין אתה נותן לו, דע שמי שעומד על ימינו הוא עתיד להפרע ח"ו ממך, שנאמר: "לְהוֹשִׁיעַ מִשְׁפָּטֵי נַפְשׁוֹ" (שם). אם נותן לעני, אשריו שנאמר: "וְתִפְקֹ לְרַעֲב נַפְשָׁךָ וְנַפֵּשׁ נַעֲנֶה תִשְׁפִּיעַ וְנִרְחַ בַּחֲשֶׁךְ אֹרֶךְ וְאִפְלֹתָךְ פְּצָהרִים" (ישעיה נח י).

מסופר על החפץ חיים שעלה פעם לפתחו של רוקח שמוכר תרופות לאנשי העיר והח"ח אמר לו בהתפעלות שהוא מקנא בזכויותיו, הרוקח התפלא מה יש לקנא בו? ענה לו הח"ח: "אתה זוכה במצוות רבות של חסד למכור תרופות לאנשי העיר להציל נפשות מידי יום ביומו". אמר לו הרוקח: "אני מתכוון לפרנסה ולא לשום חסד". השיב לו הח"ח: "אתה צריך להתכונן שאתה בא לקיים מצות גמ"ח בהצלת נפשות עם אנשי העיר ואע"פ שאתה מרויח במסחר הזה לצורך פרנסתך, אין זה מוריד מערך המצוה אם הינך מכוון לשם שמים. לפני שאתה מתחיל תתכוון לשם מצוה". הרוקח שמע לעצתו ומני אז התקרב ליהדות ונעשה בעל תשובה ובמשך הזמן אף עמד בראש כל מפעלי החסד שבעיר. תראו מה זה לבקש מיהודי דבר פשוט, בסך

הכל להגיד לו תתכוון שכל מה שאתה עושה יהיה לשם שמים, לעשות חסד עם הבריות. יהודי עושה מעשה גשמי ומכניס לתוכו כונה לשם שמים וזה הופך להיות מעשה מצוה לשם שמים.

המגיד הרב שלום שבדרון זצ"ל סיפר: שבתקופה שלאחר נשואיו ארע פעם אחת שאחד מילדיו חלה והוא לקח אותו לרופא. ובדרך לרופא נפגש עם ראש ישיבת 'סלבודקה' זצ"ל וראש הישיבה שאל אותו: "לאן הוא הולך?" ענה לו: שהוא לוקח את הילד לרופא. ראש הישיבה חזר ושאל: "אם כן, לאן אתה הולך?" ושוב חזר רבי שלום שבדרון על אותה תשובה: "הולך לרופא". כך חזר ושאל כמה פעמים - "אז לאן אתה הולך?" והוא ענה: "לרופא". עד שלבסוף אמר לו ראש הישיבה בטון של תוכחה: "אתה צריך לומר שהינך הולך לעשות מצות גמ"ח עם הילד. וכי מפני שהוא ילד שלך אין בו מצות גמ"ח?"

לרפא את הילד ולטפל בו זה גמ"ח, אז תגיד שאתה הולך לעשות מצוה כמו בכל דבר שעושים 'הריני מכוון לשם מצות עשה של קריאת שמע', 'הריני מכוון לקיים מצות עשה של ברכת המזון', "אני הולך לקיים מצוה - לעשות לשם שמים". והוסיף ראש הישיבה ואמר: "רוב בני האדם טועים בזה לאורך כל הדרך, הם חושבים שגמ"ח זה לפתוח גמ"ח, או מוסד. אבל האמת היא שכל הפעולות שבו אדם עושה לביתו בקרב משפחתו וילדיו הכל למצות גמ"ח".

כאשר הוא מכוון גם בדברים אלה לשם המצוה ירויח שני דברים: אחד, שבזה הוא מקדש כל פעולותיו והופך אותם ממעשים פשוטים למעשי מצוה וגמ"ח. אתה יורד למכולת, תגיד ישתבח שמו לעד, אני הולך לעשות מצות גמ"ח עם משפחתי האכיל הטף. "אֲשֶׁרֵי שְׁמַרֵי מִשְׁפָּט עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת" (תהלים קו ג) 'וכי אפשר לעשות צדקה בכל עת? דרשו רבותינו שביבנה ואמרי לה רבי אליעזר: "זה הזן בניו ובנותיו כשהן קטנים" ' תשמח בכל פעולה.

דבר שני, על ידי זה יהיה לו יותר קל לטפל במשפחתו. הוא יודע שכאשר הוא קם לילד בלילה, או טורח בטפולו במשך היום הרי הוא מקיים מצות 'גמילות חסד', כך יקל עליו, שהרי הוא טורח במצוה. כמו כן אדם שהולך ללמוד תורה צריך לחשוב שהוא הולך לקיים מצות תלמוד תורה וגמ"ח עם אשתו שזוכה כמותו. ■

משנכנס אדר מרבים בשמחה

נופש שכולו עונג ושמחה
הנכם מוזמנים לנוח ולשמוח באוירה
נפלאה בנופש חיזוק וגיבוש

במלון "יפה נוף" בערך ★★★ בערך

כס"ד בשבת שלפני פורים מיום חמישי ט'
באדר 9/3/06 עד מוצ"ש י"א באדר 11/3/06

בהשתתפות:

הדרשן המפורסם מוכה הרבים שלום בית
וחינוך ילדים

הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

הרה"ג זמיר כהן שליט"א

הרה"ג אורי יצחק שליט"א אח של הרב אמנון יצחק

ר' צחי קיין הי"ד

וכן בתכנית הפתעה פייטן ירושלמי נעים זמירות

אורות של אמת
מופע אור קולי בהמחשת מולטימדיה ע"ג מסך ענק

ילדכם יהנו במלון מצות שמרספיות
מדריכים בפעילויות מגוונות במהלך השבת

ליילדים

מופע מיוחד של להטוטי אש מופע שנכנס כספר

השיאים

דוד החקין

כרטיסים וממתקים והרבה הפתעות

לפרטים והרשמה: 050-3676353 054-4740984
עמותת "מקדשי שמך"

פרנסה ברווח

לחברה גדולה בהתפתחות:

■ מורים/ת ■ מנהלי בי"ס

■ מפוטרי חינוך

■ אנשי קשר/ניהול מהריכוזים הדתיים

■ עקרות בית פעילות

■ בעלי מקצועות חופשיים

לא למכירות / אפשרות מהבית בפריסה ארצית

טל': 050-8760755

יעמדו על הברכה

להקדשה ולפרסום

ניתן להתקשר:

03-6740801

לשלום בית וחזרה בתשובה רפאל בן רחל	לרפואה שלימה ולפרנסה טובה ולהצלחה בכל יוסף בן רחל	
זווג הגון כרמית בת מזל רחל בת מזל	לרפואה שלימה ולפרנסה טובה בועז בן רחל מזל בת רחל	לרפואה שלמה שמואל בן גילה
להצלחה אסנת בת מזל	לפרנסה טובה יעקב בן רחל פנינה בת אילה יהודית	לעילוי נשמת עובדיה בן מנשה רב בן טשרנה
זווג הגון דורון זמירה	לרפואה שלימה אסתר בת רחל יוסף בן רחל	לרפואה שלימה אור חיים בן סימה
לזרע בר קיימא יראת בת רחל	להצלחה ופרנסה טובה אילת בת פרידה מיכל בת יעל זוהר בת רותי	להצלחת הרב אמנון יצחק שליט"א וארגון שופר
להצלחה וחזרה בתשובה דוד בן מרים נתנאל בן מרים	לפרנסה טובה ובריאות שלום בן שמחה מרים בת רחל	להצלחה בנישואים אסתר בת רחל
לרפואה שלימה ולהצלחה ולפרנסה טובה יצחק בן סימי אסתר בת סימי	לרפואה שלימה ואריכות ימים דוד בן אסתר שמחה בת מסעודה	לחזרה בתשובה ולהצלחה מעין בת מרים רותם בת מרים
לשלום בית ולפרנסה טובה בת-שבע בת שמחה	להצלחה בגידול הילדים ולפרנסה אסתר בת רחל	להצלחה ורפואה שלימה גמליאל בן סימה

בדרך לפסגה

עם הרב

אמנון יצחק

שליט"א

ביום ראשון י"ב באדר 12/03/06
השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:00

ירושלים

בניני האומה

דמו כניסה 25 ש"ח

כל הקודם זוכה!!!

ניתן להשיג כרטיסים ב'דוד-קול' רח' בר-אילן 21 ירושלים
בין השעות 11:00 ל-20:00 לרכישת כרטיסים טל' 02-5389938

כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ההרצאות מאובטחות

WWW.SHOFAR.NET

סופ"ש 'שבת הגדול' בכינור

שבת פרשת צו י' ניסן
6-8/04/2006
מיום חמישי עד מוצאי שבת
אפשר עד יום א'

להזמנות: 6777779
בין השעות 15:00 - 9:00
בימים א-ה'

שירותי כח אדם וסיעוד

- עובדים זרים מכל העולם
- טיפול בקשישים, מוגבלים ונכים במסגרת חוק הסיעוד של ביטוח לאומי
- מטפלים למשך 24 שעות - אפשרי ללא לינה
- מענה מידי לכל פניה

ברישיון משרד העבודה והרווחה

1-700-704-204 פקס: 08-9356686 נ"ד: 050-8779779 רח' הרצל 96 רחובות, מיקוד: 76548 raz2004@bezeqint.net

מבצע מיוחד למנויים

1 דיסק לצפיה

או 3 דיסקים לשמיעה לבחירה

ארבע כנסות

כל שבוע ישלח בדואר ישירות למנויים

במקום 200 ש"ח רק 50 ש"ח לחודש
בכרטיס אשראי או בהוראת קבע

מבצע מיוחד

Shofar News הוראה לחיוב חשבון ל-

מנוי שבועי שנתי ארבע כנסות

קוד מסלוקה	סוג חשבון	מס' חשבון בבנק
בנק	סניף	
קוד מוסד	מס' מזהה של הלקוח בחברה	4 0 0 2 8

לכבוד בנק _____ כתובת הבנק _____ מס' הסניף _____
 1. אני/הח"מ שם בעל/ה החשבון _____ משפחה _____ מס' זהות / ח.פ. _____
 רח' _____ מס' _____ עיר _____ מיקוד _____ טל. בית _____ פלאמון _____

נותן/ים לכם בזה הוראה לחיוב חשבוני/נו הנ"ל בסניפכם, בגין תרומתי ל"שופר ניו", בסכומים ובמועדים שיוצאו לכם מיד פעם בפיגס באמצעי מנטי, או רשימות ע"י "שופר ניו" כמפורט מטה ב"פרטי הרשאה" 2. ידוע לי/לנו כי: א. הוראה זו ניתנת לבטול ע"י הודעה ממני/מאתנו בכתב לבנק ול"שופר ניו" שתכנס לתוקף יום עסקים אחד לאחר מתן ההודעה בבנק וכן ניתנת לבטול ע"י הוראת כל דין. ב. אהיה/נהיה רשאי/ים לבטל טראז'ים או אכ"ח/נוכח לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידי/נו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב. ג. אהיה/נהיה רשאי/ים לבטל חיוב, לא יותר מתשעים ימים ממועד החיוב, אם אוכ"ח/נוכח לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שקבעו בכתב הרשאה, אם נקבעו. 3. ידוע לי/נו כי הפרטים שצוינו בכתב הרשאה ומילויים, הם נושאים שעלינו להסדיר את המוטב. 4. ידוע לי/נו כי סכומי החיוב ע"י הרשאה זו, יופיעו בדפי החשבון וכי לא תישלח לי/נו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בגין חיובים אלה. 5. הבנק יפעל בהתאם להוראות בכתב הרשאה זה, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו. 6. הבנק רשאי להציג/נו מן ההסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סבה סבירה לכך, וירידע לי/נו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה. 7. נא לאשר ל"שופר ניו" בספח המחובר לזה, קבלת הוראות אלו ממני/מאתנו.

2. ברטי החיוב: [שמן במשבצת המתאימה]

פרטי הרשאה 50 ש"ח × 12 תשלומים = 600 ש"ח **לחייב בתאריך:**

1. סכום החיוב ומועדו, 150 ש"ח × 4 תשלומים = 600 ש"ח

500 ש"ח = **מוזמן**

חתימת בעל/ה החשבון _____ תאריך _____

20 לחודש 30 לחודש